Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego“

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dn.17 listopada 1932 r. 85.

ŁOTWA.

ESTONJA.

--o§o---

ŁOTWA.1. B i l a n s h a n d l o w y s t o s u n k ó w ł o t e w s k o - s o w i e c k i c h z a 5 l a t ."Jaunakas Zinas"/255/: W traktacie handlowym, zawartym między Łotwą a Sowietami zawarowano, że Łotwa w ciągu 5 lat będzie mogła eksportować do Rosji swych produktów na sumę 203,5 milj.łatów. Jednak Łotwa eksportowała w tym czasie na sumę 150 milj.łt. Rosja Sowiecka w tym samym czasie importowała do Łotwy swych towarów na sumę 80 milj.łt. W r.b. Rosja Sowiecka miała wywieźć towarów łotewskich za 40 milj.łt., jednak wywiozła tylko za 700 tys. Skoro do tego doliczyć zaległości z lat poprzednich, okaże się, że Rosja nie dotrzymała swych przyrzeczeń w wys. 50 milj.łatów.

2. S p o d z i e w a n e z mi a n y w r z ą d z i e ."Pehdeja Brihdi"/256/: Wobec zażądania przez partję osadników drugiej teki w rządzie, wyczekuje się większych zmian w rządzie. Blok pracy chrześc. jest niezadowolony ze swego ministra Spr.Zagr.Zarinsza. Blok wolałby obsadzić tekę M-stwa Sprawiedliwości. Osadnicy pragnęliby natomiast teki bądź Oświaty, bądź też Spraw Wojskowych, na które to stanowiska posiadają odpowiednich kandydatów. Na stanowisko ministra Spr.Zagr. osadnicy kandydata nie posiadają. Teka ta mogłaby przypaść w udziale związkowi rolników, którzyby mogli wysunąć kandydaturę swego leadera Ulmanisa. Osadnicy zgodziliby się też na tekę ministra Rolnictwa lub Komunikacji. Jednak pierwszej teki nie wypuszcza ze swych rąk związek rolników, drugą zaś chcą zatrzymać letgalczycy, którzy nie mają kandydata na inne teki.

3. S p r a w a r o k o w a ń h a n d l o w y c h z R o s j ą S o w i e c k ą ."Latvijas Sargs" /Z 14.XI/: Krążą pogłoski, że rokowania handlowe przerwali sami Rosjanie, stawiając żądania nie do przyjęcia. Jednem z takich żądań miała być propozycja całkowitego przekazania Rosji jednego z portów łotewskich /Libawy lub Windawy/, a pozatem zezwolenie na organizowanie w Łotwie sowieckich instytucyj handlu detalicznego. Żądania takie stawiane były celowo, by rokowania zerwać. O ile Rosja swego stanowiska nie zmieni, Łotwa po wsze czasy zostanie bez traktatu. Politycznie Łotwa na tem wygra. Obie strony jednak poniosą straty materjalne. Polityka zagraniczna Łotwy uniezależniłaby się w takim wypadku od sympatyj czy antypatyj moskiewskich. Tem samem odpadłyby pewne przeszkody, które dotychczas utrudniały polityczne zbliżenie sąsiadów. Możliwą jest rzeczą, że sytuacja może ulec zmianie i Rosja może zacząć przemawiać językiem realnym. Zanim jednak to nie nastąpi, Łotysze winni zrozumieć, że mogą sięobejść beztraktatu, o ile Rosja uważa, że jest to dla niej lepsze wyjście.

4. L i t e w s k i e t a r y f y k o l e j o w e a L i b a w a. "Latvijas Sargs" /z 14.XI/:W związku z otwarciem linji Telsze-Kretynga, łączącej Żmudź i rejon szawelski z portem kłajpedzkim zdradzają żywe zaniepokojenie mieszkańcy Libawy, uskarżając się na li-

tewskie taryfy kolejowe, skierowane przeciwko portom łotewskim. Mimo, że od Możejek do Libawy jest 97 km, zaś od Możejek do Kłajpedy 151 km, litewskie taryfy kolejowe są zastosowane w ten sposób, że przewóz z Możejek do Kłajpedy kosztuje taniej, niż z Możejek do Libawy. Litwa stara się przystosować swe taryfy do rejonów, z których dotychczas korzystały porty: libawski i ryski. Przez zbudowanie nowej linji kolejowej Litwa stara się odebrać portom łotewskim nawet tranzyt rosyjski i skierować go do Kłajpedy. Ludność Libawy zwraca się do odpowiednich czynników łotewskich z prośbą, by sprawa ta była rozpatrywana na przyszłej konferencji kolejowej państw bałtyckich.

5. Propaganda polska w ujęciu "Pehdeja Brihdi"."Pehdeja Brihdi" /Nr.259/ zamieszcza kolejny antypolski artykuł, zarzucając b.posłowi polskiemu w sejmie łotewskim Wilpiszewskiemu udział w kongresie zamieszkałych zagranicą Polaków, jaki się odbył 6 listopada w Warszawie. Zdaniem "Pehdeja Brihdi" "mocarstwowa propagandą polska" z Warszawy może służyć jedynie dla celów polonizacji mieszkańców Łotwy.

6. Wybory kontrolera państwa i drugiego wicemarszałka sejmu."Jaunakas Zinas" /260/: 15 listopada na plenarnem posiedzeniu sejmu wybrano na kontrolera państwa kandydata socjaldemokratów Ivanovsa, zaś na drugiego wicemarszałka sejmu biskupa Rancana, leadera chrześcijan letgalskich.

ESTONJA.1.Groźba wprowadzenia nowych ciężarów podatkowych."Rev.Ztg." /261/:Krążą pogłoski o wprowadzeniu "podatku kryzysowego" na pokrycie deficytu w budżecie w wys. 4 milj.koron. Pozatem należy oczekiwać podwyższenia podatku stemplowego i blankietów wekslowych.

2.Kontyngent angielski dla bekonów estońskich."Rev.Ztg."/261/:Z Anglji donoszą, że od 21 listopada zostanie wprowadzony nowy kontyngent na bekony, przyczem na Estonję przypadnie 355 tonn miesięcznie. Dotyczy to dwóch miesięcy t.j. 21.XI - 21.I.1933 r.

3. Prace meljoracyjne w zimie."Rev.Ztg." /261/:W najbliższym czasie rozpoczęte będą zimowe prace meljoracyjne, na które przeznaczono 41 tys.koron. M-stwo Rolnictwa opracowało już plan meljoracji,której zostaną również poddane dobra państw.

4. Wzrost liczby inżynierów."Rev.Ztg."/261/: Liczba inżynierów w Estonji wciąż wzrasta. Ostatnio zarejestrowano 17 inżynierów i 2 techników. Pozatem 150 osób kształci się na inżynierów zagranicą.-

5. Projekt zmiany ustroju parlamentu. "Rev.Ztg."/260/:Centralny związek "bojowników o wolność" wniósł do prezydjum parlamentu projekt zmiany ustroju. Liczba urzędników ma być zmniejszona do 50, jak również okres legislatury do 4 lat. Trwanie sesyj nie powinno przekraczać 6 mies., przyczem płace będą obliczane tylko od czasu sesji. Naczelnik państwa ma daleko idące upełnomocnienia.Wybierany będzie na 5 lat.Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyska absolutnej większości głosów,to odbędą się nowe wybory z kompletem nowych kandydatów /wiek kandydatów 40 lat najmniej/.-

6.Budowa nowej kolei żel.Abia-Wałga. "Vaba Maa"/266/:Rząd postanowił udzielić kredytu w wys.3 - 4 tys. kor. na budowę kolei Abja-Wałga.Budowa będzie kosztowała przeszło 2 milj.koron.

Nowy kontyngent na masło estońskie w Niemczech."Vaba Maa"/267/:Dotychczas wolno było Estonji wywozić do Niemiec 5 tys.tonn masła rocznie, obecnie jednak od 15.XI dozwolono jej na wywóz tylko 3.319,5 tonn rocznie.

8.Z estońskiego przemysłu spirytusowego."Päewaleht" /309/:Ogólną produkcję roczną spirytusu w Estonji obliczono na 3o - 40 milj. stopni, czyli 4 - 5 milj.litrów, z czego 20 milj.stopni przeznaczono na użytek krajowy, resztę zaś wywożono na zniżonych cenach zagranicę.-